

4.8.2020

KUNTIEN HARKINNANVARAISEN VALTIONOSUUDEN KOROTUKSEN HAKEMINEN VUONNA 2020**KUNTA: Ruovesi****YHTEYSHENKILÖ (NIMI, SÄHKÖPOSTI JA PUHELINNUMERO):**

Eeva Viitanen
kunnanjohtaja
eeva.viitanen@ruovesi.fi
044 7871 300

HAETTAVA SUMMA, €: 300 000 euroa

JOS ON SAATU HARKINNANVARAISTA KOROTUSTA VUONNA 2019, NIIN SEN KÄYTÖTARKOITUS OLI: Ruoveden kunta ei saanut harkinnanvaraista korotusta vuonna 2019.

HAKEMUS:

- 1. KUNNAN YKSILÖIDYT TALOUSVAIKEUDET, JOIHIN HAETAAN HARKINNANVARAISTA VALTIONOSUUDEN KOROTUSTA SEKÄ PERUSTELUT, JOTKA OSOITTAVAT EM. VAIKEUDET POIKKEUKSELLISIKSI TAI TILAPÄISIKSI. LISÄKSI YKSILÖITYNÄ TALOUSVAIKUTUSTEN AJANKOHTA JA EUROMÄÄRÄINEN VAIKUTUS KUNNAN TALOUTEEN. KORONAKRIISIN AIHEUTTAMAT KUSTANNUKSET JA TULONMENETYKSET ERITELTYINÄ KOHDASSA A:**

A: Covid 19-pandemian aiheuttamat suorat kustannukset ja tulonmenetykset

Kunnan johtoryhmä kokoontui 16.3.2020 lähtien joka aamu lähes huhtikuun loppuun saakka ja lisäksi oli lukuisia yhteistyöpalavereja sosiaali- ja terveystalouden yhteistoiminta-alueella. Toimintaan edellytetyt muutokset ja muut välttämättömät työtehtävät veivät paljon aikaa kunnan johtoryhmän lisäksi laajasti myös muulta henkilöstöltä. Työajan käyttöä arvioidaan siten, että ajankäyttö on kunnan johtoryhmän jäsenten palkkakustannukset 20 päivän ajalta: 20 000 euroa (sis. työnantajamaksut)

Kunnanhallitus kokoontui sähköisesti neljä kertaa ylimääräiseen kokoukseen yksinomaan pandemian hallintaan liittyvien asioiden vuoksi niin, että kokouksista maksetaan kokouspalkkio. Kokouspalkkioiden määrä on noin 3600 euroa.

Kunta on kerännyt erilliselle kustannuspaikalle pandemian aiheuttamia kustannuksia, joiden kokonaismäärä on 19.8.2020 mennessä noin 19 400 euroa. Kustannukset koostuvat pienistä palkkauskustannuksista, painatus- ja ilmoituskustannuksista, puhelin- ja tietoliikennekustannuksista, matkakustannuksista, muista palveluista, toimistotarvikkeista, suojarusteista ja puhdistusaineista, rakennusten ja huoneistojen vuokrahuojennuksista ja korona-avustusten maksamisen kustannuksista (maakunnallinen tukimaksatusjärjestelmä).

Ruokapalveluiden osalta ulkoisia myyntituloja jäi saamatta 9580 euroa (välipalat ja SASKY:n lukio-oppilaiden ateriat).

Kunta kartoitti ne vanhemmat, jotka voivat hoitaa lapsensa kotona ja myöntää maksuhojennukset niille vanhemmille, joiden lapsi on kokonaan pois varhaiskasvatuksesta. Maksuhojennusten myötä kunta menetti asiakasmaksutuloja noin 20 000 euroa.

Kuntaliiton ennusteiden perusteella Ruoveden kunta arvioi talousarviossa 2020 verotulojen määräksi 17 008 000 euroa ja valtionosuuksien määräksi 13 484 120 euroa. Kuntaliiton viimeisimmän ennusteen mukaan Ruoveden kunta tulee saamaan verotuloja 16 105 000 euroa eli -903 000 euroa vähemmän kuin talousarviossa ja valtionosuuksia 14 284 000 euroa eli noin +800 000 euroa enemmän kuin talousarviossa. Tämänhetkisen arvion mukaan verotulojen kompensatio jää -103 000 euroa pienemmäksi.

B: Lukio-opetuksen valtionosuuksien lasku

Ruoveden lukio on järjestetty SASKY koulutuskuntayhtymän kanssa 1.8.2016 lähtien. Kunta on saanut tämän järjestämiskorotuksen perusteella pienten lukioiden korotettua valtionosuutta. Ikaalisten lukion tultua mukaan lukioyhteistyöhön korotettu valtionosuus poistui ja Ruoveden kunnan saamat valtionosuudet pienenevät -120 000 eurolla. Valtionosuuksien lasku oli Ruoveden kunnalle merkittävä ja yllättävä, eikä kunta voinut siihen vaikuttaa.

C: Talouden epätasapaino

Ruoveden kunnan tilikauden tulos oli alijäämäinen vuosina 2009–2013, jonka jälkeen tilikauden tulos kääntyi ylijäämäiseksi. Taseessa oli merkittävät alijäämät vuoteen 2016 saakka, mutta vuosien 2016 ja 2017 hyvä tulos vahvisti taloutta niin, että taseessa oli vuoden 2017 lopussa ylijäämiä yhteensä 2 925 063 euroa. Vuonna 2017 talous kääntyi huonompaan suuntaan, suunta jyrkkenei vuonna 2018 ja suunta jatkui vuonna 2019. Talouden suunnan kääntäminen nopeasti estää kunnan ajautumisen kriisikunnaksi ja mahdollistaa kuntalaisille vakaat ja hyvät palvelut myös tulevaisuudessa.

Vuoden 2018 talousarvio laadittiin yli -700 000 euroa alijäämäiseksi johtuen tuloverokertymän ja valtionosuuksien laskusuunnasta sekä erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten ennakoidusta kasvusta. Taloudellisten haasteiden hallitsemiseksi kunta

valmisteli vuoden 2018 loppupuolella erillisen kehittämissuunnitelman, ja erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan läpikäynnin niiltä osin kuin se sote-yhteistoiminta-alueen puitteissa on mahdollista. Vuoden 2018 tilinpäätös oli +219 993 euroa ylijäämäinen pääasiassa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintakulukehityksen oltua noin 400 000 euroa talousarviossa arvioitua paremman.

Vuoden 2019 talousarvio laadittiin taloudellisesti erittäin haastavassa toimintaympäristössä. Suurimpana haasteena oli valtionosuuksien merkittävä lasku ja siitä johtuva kunnan aikaisempaakin suurempi rooli peruspalvelujen rahoittamisessa. Tämä on Ruoveden väestörakenteen huomioiden erityisen haastava lähtökohta. Vuoden 2018 talousarvioon verrattuna valtionosuuksien laskuksi oli arvioitu (Kuntaliitto) noin 1,0 M€ ja samaan aikaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten arvioitiin kasvavan yli 5 % ja yli 1,2 M€ verrattuna vuoden 2018 talousarvioon pääosin erikoissairaanhoidon kustannuskasvusta johtuen. Taloudellinen tilanne muodostui vaikeaksi ja talousarvion 2019 alijäämä oli noin -2,5 M€. Toiminnan tehostamiseksi varattiin vuoden 2019 talousarvioon sote-muutosprojektiin 400 000 euroa sisältäen muutosjohtajan palkkauksen. Vuoden 2019 kuluessa kunta onnistui parantamaan taloudellista tilannetta niin, että lopulliseksi alijäämäksi muodostui noin -800 000 euroa. Alijäämäinen tulos on kuitenkin merkittävän suuri kunnan koko huomioiden ja pienensi taseen ylijäämän noin 2,3 miljoonaan euroon.

Vuoden 2020 talousarvio laadittiin noin -500 000 euroa alijäämäiseksi huolimatta kiinteistöveroprosentin nostamisesta. Lisäksi kunnanhallitus edellytti 250 000 euron kustannussäästöjä. Kunta on käynnistänyt ne toimenpiteet, jotka ovat mahdollisia talouden hallitsemiseksi. Harkinnanvarainen valtionosuuden korotuksella olisi kunnan omien toimien tukena merkittävä vaikutus talouden kestävyysvarmistamisessa. Päätetyt ja jo toteutetut sekä vielä toteuttamattomat toimenpiteet kuvataan kohdissa 2AB.

2. KUNNAN OMAT TOIMENPITEET POIKKEUKSELLISEN TAI TILAPÄISEN TALOUDELLISEN TILAN KORJAAMISEKSI (ESIM.: VEROPROSENTTI, TAKSAT, LAINOITUS TAI MENOSÄÄSTÖT):

A) JO TOTEUTETUT TOIMENPITEET:

Ruoveden kunta on nostanut kiinteistöveroprosenttia vuodelle 2020 ja henkilöstö on joko pitänyt palkattomia vapaita 5 päivää tai ollut lomautettuna 9 päivää. Lomautusten ja palkattomien vapaiden osalta toimenpiteet ovat osittain toteutuneet ja toteutuvat vuoden 2020 kuluessa.

Talousarvion 2020 valmistelun kuluessa taloudellinen tilanne jatkui vaikeana. Talousarviosta muodostui noin -500 000 euroa alijäämäinen siitä huolimatta, että Ruoveden kunta jouti nostamaan kiinteistöveroprosenttia vuodelle 2020 ja lisäksi löytämään 250 000 euron menonvähennykset. Ruoveden kunta nosti kiinteistöveroprosenttia niin, että laskennallisesti tuotto kasvaa 289 000 eurolla. Kunnanvaltuusto päätti veroprosentin nostamisesta 11.11.2019 § 30.

Lisäksi Ruoveden kunnanhallitus käynnisti 11.11.2019 koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut tuotannollisista ja taloudellisista syistä, jotka voivat johtaa henkilöstön lomauttamiseen tai irtisanomiseen. Kunnanhallitus päätti yhteistoimintaneuvottelujen tuloksen 21.2.2020 § 21. Neuvottelujen tuloksena työntekijät ja viranhaltijat (kaikki lainsäädännön mukaan lomautuksen piirissä olevat) valitsivat 5 päivän palkattoman vapaan ja 9 päivän lomautuksen välillä. Valtaosa henkilöstöstä valitsi palkattomat vapaat ja pienempi osa lomautusvaihtoehdon. Lomautusten ja palkattomien vapaiden sekä kohdassa B esitettävä osakemyynnin yhteisvaikutus kattaa kunnanhallituksen edellyttämän 250 000 euron tulosparannuksen.

Toimintaa tehostetaan osastokohtaisesti yksittäisten toimenpiteiden tuloksena, mutta suuret yksittäiset kustannussäästöt aikaansaavat toimenpiteet on pääsääntöisesti jo toteutettu. On tärkeää, että huolehditaan myös siitä, että kunnan elinvoimaisuus turvataan.

B) TULOSSA OLEVAT JA PÄÄTETYT TOIMENPITEET:

Ruoveden kunta on päättänyt asettaa omistamansa YH Kodit Oy:n osakkeet myyntiin KH 1.6.2020 § 102. Osakeomistus ei ole kunnalle strategisesti tärkeä ja omistusosuus on ainoastaan 0,31 %, joten osakkeet on päätetty myydä noin 380 000 euron hintaan. Kaupan toteutuminen varmistuu vuoden 2020 kuluessa.

Kunta on myös asettanut myyntiin rakennuksia, jotka eivät ole käytössä mutta joiden ylläpidosta aiheutuu kustannuksia (puukoulu KH 28.10.2019 § 153). Mikäli kauppa toteutuu, niin kustannussäästö (ylläpitokustannusten poistuminen) on noin 16 000 euroa vuodessa.

Aika ja paikka

Ruovesi 26.8.2020

Allekirjoitus, nimenselvennys ja titteli

Eeva Viitanen

kunnanjohtaja